

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Перспективи розвитку суспільно-гуманітарних наук
в умовах євро інтеграції»**

11-12 квітня 2024 року

Біла Церква
2024

ЗМІСТ

Секція 1 Нові парадигми та напрямки досліджень філософських, політологічних, історичних наук у світовому просторі

Мельник Л.М. Феномен війни і миру у філософських поглядах Томаса Гоббса.....	6
Пасічник Н.С. Деколонізація та дерусифікація – головні тренди політики пам'яті на сучасному етапі.....	8
Грек І.М. Поняття «грумада» у працях Михайла Павлика.....	14
Ордіна Л.Л. Проблеми соціокультурної адаптації особистості в умовах російсько-української війни.....	16
Горкава В.В., Баштанник О.В. Аналіз ролі жінок у політиці та в інституціях влади на прикладі сучасної України.....	19
Росавіцький О.О. Парадигма історії, як виклик сьогоденню.....	23
Фесенко Г.Г. Ландшафт голокосту: актуальні підходи дослідження.....	26

Секція 2 Тенденції та сучасні виклики галузевих юридичних наук та правових практик в умовах євро інтеграції

Ковальчук І.В. Процес глобалізації як фактор становлення політико-правової свідомості особистості.....	30
Бровко Н.І. До питання євроінтеграційних процесів побудови громадянського суспільства в Україні.....	33
Тимошук О.Г. Правове регулювання та розвиток суспільства: забезпечення захисту прав і свобод громадян в Україні в умовах євроінтеграції.....	37
Терещук М.М. Конституційно-правовий статус Президента в парламентсько-президентських республіках Європи.....	40
Линник Т.В. Проблеми нормотворчої техніки в Україні.....	43
Добренька Н.В. Практичні та теоретичні аспекти інформаційної війни в Україні.....	47
Баштанник О.В. The concept of state capacity in modern scientific discourse of governing.....	51
Поляруш-Сафроненко С.О. Конституційні права дітей-жителів об'єднаних територіальних громад в період військової агресії та гарантії їх реалізації.....	54
Скороход О.В., Домбровська О.В. Інформатизація місцевого самоврядування як засіб прискорення подолання наслідків російської агресії.....	59
Макарчук В.В. Використання правоохоронними органами технічних засобів для здійснення спостереження з метою забезпечення національної безпеки і оборони.....	64
Сокиринська О.А. Застосування норм міжнародного гуманітарного права під час «нових» конфліктів.....	67
Prisac A.V. Definition of general competence in the legal literature of Romania.....	70
Сидоренко В.В. Окремі проблемні аспекти реалізації права на екстрену медичну допомогу в умовах адаптації національного законодавства до стандартів ЄС.....	74
Ломакіна І.Ю. Соціальна політика в гуманітарному знанні Європи і соціальний вимір європейської інтеграції : остання третина ХХ ст.	78
Пахомова А.О. Світовий досвід розвитку системи комерціалізації технологій в університетах.....	82
Кашинцева О.Ю. Інтелектуальна власність в Україні: виклики війни, перспективи членства в ЄС та НАТО.....	85
Яковець І.С. Роль ТРІПС плюс у доступі до лікування.....	90
Чомахашвілі О.Ш. Фармацевтична незалежність України: ретроспективний огляд.....	95
Пономарьова О.О. Деякі аспекти захисту конфіденційної інформації сенситивних груп пацієнтів у клінічних випробуваннях.....	98

1. Макеєва О. М. Права людини в системі базових європейських цінностей. Юридичний вісник. 2022. Т.2, №63.С.48–55.DOI:<https://doi.org/10.18372/2307-9061.63.16709>
2. Дроботов С. А. Конституційно-правове забезпечення національної безпеки в Україні.ScienceRise:JuridicalScience.2020. No 2(12). С.24–29.DOI:<https://doi.org/10.15587/2523-4153.2020.210858>
3. Тимошук О.Г. Набуття Україною статусу кандидата в члени ЄС в умовах війни в Україні: міжнародно-правовий аспект. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 2022. БНАУ. С. 83–85. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/7941/1/Nabuttia_Ukrainoiu.pdf.

УДК 340.12

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРЕЗИДЕНТА В ПАРЛАМЕНТСЬКО-ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ РЕСПУБЛІКАХ ЄВРОПИ

Терещук М. М.,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. У парламентсько-президентських республіках Європи конституційно-правовий статус президента є предметом важливого аналізу та обговорення. У цьому контексті виникають питання про роль та повноваження президента, його відносини з парламентом та іншими органами влади. Дослідження цього питання важливе для зрозуміння політичної системи та конституційних принципів функціонування таких країн.

Ключові слова: парламентсько-президентські республіки, президент, конституційно-правовий статус, роль президента, повноваження президента, взаємовідносини влади.

У сучасних умовах розвитку України важливого значення набуває зарубіжний досвід формування моделей поділу державної влади та системи стримувань і противаг. Успішний поступ будь-якої держави в усіх сферах суспільного життя, забезпеченні прав і свобод людини та громадянина в значній мірі залежить від того, наскільки відповідально вищі посадові особи держави будуть ставитись до виконання своїх обов'язків і реалізації власних функцій, тому проблема відповідальності органів державної влади та вищих посадових осіб набуває на теперішній час особливої актуальності. Відповідно до нашої позиції, найбільш доцільним є аналіз досвіду нормативно-правового закріплення та практичної реалізації юридичної відповідальності вищих органів державної влади у країнах з парламентсько-президентською формою правління, оскільки до їхнього числа входить Україна.

Так, вагомим важелем у механізмі державного управління суспільства зарубіжних країн є глава держави. Він очолює всю систему органів влади й управління, юридично йому в цій системі належить першорядне місце. У більшості зарубіжних країн функції глави держави доручаються одноособовому органу. Аналізуючи конституційно-правові акти іноземних країн, прослідковується суттєва різниця у визначенні міри меж і тенденцій державно-правового впливу глави країни в суспільстві. Саме тому, використовуючи зарубіжний досвід, важливо на законодавчому рівні якомога детальніше врегулювати відповідну процедуру.

Невід'ємною частиною статусу глави держави є його юридична відповідальність. Главі держави належить провідне місце в системі органів державної влади. Він є вищою посадовою особою держави як у внутрішніх, так і зовнішніх відносинах публічного характеру. Імпічмент передбачений у конституційному законодавстві багатьох зарубіжних держав і має стати гарантією проти зловживання владою зі сторони глави держави.

До числа парламентсько-президентських республік можна віднести Болгарію, Латвію, Македонію, Польщу, Словаччину, Румунію, Хорватію тощо.

На нашу думку, правовий статус президентів парламентсько-президентських республік слід розпочинати з аналізу його нормативного закріплення в конституціях.

Варто зазначити, що статус глави держави в різних країнах визначається по-різному, тому їх можна розділити на дві великі групи.

Так, у конституціях держав першої групи (наприклад, Болгарія, Македонія, Хорватія), президенти найчастіше визначаються як посадові особи, які є главами держав і представляють її у своїй країні й за кордоном.

Зокрема ст. 92 Конституції Болгарії від 12 липня 1991 р. встановлює, що президент є главою держави та представляє Республіку Болгарія в міжнародних відносинах [1]. Аналогічна норма закріплена у ст. 94 Основного Закону Республіки Хорватія від 21 грудня 1990 р., а саме: Президент Республіки Хорватія є главою держави та представляє Республіку всередині країни та за кордоном [2].

Дещо вужчим є визначення загального статусу президента у ст. 79 Конституції Республіки Македонія від 17 листопада 1991 р., згідно з якою Президент Республіки Македонія представляє Республіку Македонія [3].

Таким чином, у конституціях держав цієї групи президенти характеризуються як посадові особи, які є главами своїх держав і представляють їх у своїй країні й за кордоном.

Конституції держав другої групи (приміром, Словаччина, Румунія, Польща) надають більш широке нормативне закріплення правового статусу президента. Так, ст. 101 Конституції Словацької Республіки від 1 вересня 1992 р. визначає, що глава держави – президент, своїми рішеннями забезпечує належне функціонування конституційних органів [4]. Відповідно до ст. 80 Конституції Румунії від 21 листопада 1991 р. президент зобов'язаний здійснювати посередництво між владами держави, а також між державою й суспільством [5]. У ст. 126 Конституції Республіки Польща від 2 квітня 1997 р. закріплений статус президента як вищого представника Республіки й гаранта наступництва державної влади [6].

З огляду на це, можна зробити висновок, що правовий статус глав держав цієї групи є сильнішим, ніж у зазначених вище країнах першої групи, що й зумовлює різницю в існуючому порядку взаємодії глави держави з іншими інститутами влади та громадянами, тому в значній мірі впливає на міру його відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Конституція Республіки Болгарії від 12 липня 1991 р. URL: <http://nbuviar.gov.ua/asambleya/constitutions.php>
2. Конституція Республіки Хорватія від 21 грудня 1990 р. URL: <http://nbuviar.gov.ua/asambleya/constitutions.php>
3. Конституція Республіки Македонія від 17 листопада 1991 р. URL: <http://nbuviar.gov.ua/asambleya/constitutions.php>
4. Конституція Словацької Республіки від 1 вересня 1992 р. URL: <http://nbuviar.gov.ua/asambleya/constitutions.php>
5. Конституція Румунії від 21 листопада 1991 р. URL: <http://nbuviar.gov.ua/asambleya/constitutions.php>
6. Конституція Республіки Польща від 2 квітня 1997 р. URL: <http://nbuviar.gov.ua/asambleya/constitutions.php>

УДК 340.1

ПРОБЛЕМИ НОРМОТВОРЧОЇ ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

Линник Т. В.,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна